

ОПТИМІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА: ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Попова Л.І.

НТТУ «КПШ», м. Київ

Ключові слова: переклад, професійна діяльність, досвід, розвиток особистості.

Ключевые слова: перевод, профессиональная деятельность, опыт, развитие личности.

Keywords: translation, professional activity, experience, personality development.

В наш час набуває значення проблема оптимізації діяльності перекладача. Будь-який фахівець прагне вдосконалити свою діяльність, особливо потребує додаткового розвитку для досягнення професійних та життєвих цілей. В нашій роботі розглядаються можливості подальшого професійного розвитку перекладача на етапі роботи після закінчення професійного навчання у вищому спеціалізованому навчальному закладі. Як правило, професійне вдосконалення перекладача після одержання професійної освіти являє собою накопичення професійного досвіду в процесі практичної роботи, а також в процесі підготовки до конкретних видів перекладу, тематики текстів тощо [2, с.171-173]. В останньому випадку діяльність перекладача може здійснюватись до початку безпосереднього процесу перекладу (пошук необхідних матеріалів, ознайомлення зі спеціальною тематикою текстів мовою оригіналу та мовою перекладу, визначення відповідних еквівалентів спеціальних термінів, словосполучень, форм висловлення, характерних для текстів відповідної тема-

тики та призначення). Це обов'язкова складова підготовки до усного перекладу, але може бути і компонентом підготовки до письмового перекладу, особливо спеціалізованих текстів. В деяких випадках така діяльність проводиться вже в процесі безпосереднього перекладу, зокрема через відсутність достатнього часу для підготовки до перекладу. Перекладач в процесі такої роботи вже не просто знаходить необхідні загальні матеріали з темою тексту та вивчає їх, а працює вже з конкретними елементами тексту, якщо для перекладу потрібна додаткова інформація про ці елементи. Така робота проводиться майже для всіх видів письмового перекладу, за винятком випадків, коли перекладач досконало володіє перекладом текстів конкретних тематики та призначення. Це такий вид діяльності, який має різноманітні форми в залежності від професійної ситуації. Можливою є також робота після закінчення перекладу. Це робота, пов'язана з перевіркою перекладу, редагуванням тексту або його удосконаленням. Така діяльність також може набувати різноманіт-

ніші форми в залежності від кваліфікації перекладача, типу тексту, вимог до перекладу, тощо. Діяльність перекладача також може бути пов'язана з роботою над зауваженнями редактора або замовника тексту, що може включати в себе як подальше вдосконалення тексту з урахуванням думки редактора або замовника, так і обґрунтуванню вірності вже готових елементів тексту, до яких виникли зауваження. Така робота також залежить від кваліфікації перекладача, тематики та призначення тексту, можливостей залучення редакторів, коректорів, рецензентів, фахівців-практиків до перевірки тексту тощо. В деяких випадках перекладач після закінчення перекладу вже після того, як текст був прийнятий та схвалений замовником, може вивчати особливості тексту, узагальнювати важливі на його погляд лексичні або синтаксичні елементи тексту, укладати спеціальні коментарі та словники для подальшого використання у перекладацькій діяльності або ж інших видах письмового або усного мовлення. Така робота може бути пов'язана також з дослідницькою або педагогічною роботою перекладача та знаходити своє відображення у наукових працях, довідкових та навчальних виданнях або у безпосередньо викладацькій діяльності [1; 3]. Останній етап роботи вже більше не просте накопичення досвіду в процесі перекладу текстів, які надаються перекладачу, а більш свідоме його узагальнення. У зв'язку з накопиченням професійного досвіду спостерігаються також такі тенденції: перекладачі-початківці більш

працюють з накопиченням інформаційного матеріалу, відомостей про прийомі перекладу, особливості перекладу тих чи інших текстів, екстралінгвістичної інформації необхідної для перекладу відповідних текстів. Перекладачі з великим досвідом роботи більше шукають матеріали з організації інтелектуальної праці, підвищення розумової працездатності, збереження та покращення оптимального самопочуття. Часто вони займаються цим не просто через погіршення стану здоров'я у зв'язку з віком, а для того, щоб мати більший професійний авторитет, більше вільного часу та більшу винагороду за свою працю. В деяких випадках пріоритетними напрямками такої діяльності стають оптимальне самопочуття та збільшення вільного часу, а не професійні успіхи.

Перспективним для подальшого дослідження може бути визначення конкретних напрямків професійного та особистісного самовдосконалення перекладачів на різних етапах їх професійної діяльності.

Література

1. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик / Г.Э. Мирам. – Киев: Ника-Центр, Эльга, 1999. – 158 с.
2. Сереброва Л.Н., Павловская Л.И. Сохранение здоровья переводчика в служебных поездках/ Актуальные вопросы перевода. Международнй сборник научных статей. Выпуск 4. – Н. Новгород: Бюро переводов “Альба”, 2014. – С. 171-180.
3. Чеботарев П.Г. Перевод как средство и предмет обучения: научно-методическое пособие / П.Г. Чеботарев. – М.: Высшая школа, 2006. – 319 с.